

QUÁN TRIỆT QUAN ĐIỂM "KINH TẾ - GIÁO DỤC" CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VÀO SỰ NGHIỆP ĐỔI MỚI HIỆN NAY

• Đặng Quốc Bảo (*)

TÓM TẮT

Hồ Chí Minh là nhà chính trị văn hóa kiệt xuất. Người để lại di sản vô giá về Kinh tế - Giáo dục. Bài viết này chúng tôi vận dụng các lời dạy của Hồ Chí Minh về phát triển giáo dục, đặc biệt là các vấn đề Kinh tế - Giáo dục, làm cho giáo dục vừa là mục tiêu vừa là sức mạnh kinh tế. Đây chính là vấn đề quan trọng góp phần vào sự nghiệp đổi mới của đất nước.

1. Vấn đề "Kinh tế - Giáo dục" từ một số tiếp cận của tiền nhân và thời đại

1.1. Phương Đông nhận thức vấn đề kinh tế bắt nguồn từ cụm từ "Kinh bang tế thế".

Nhà chính trị theo lý tưởng vương đạo vô luận trong hoàn cảnh nào cũng phải hành động để cứu nước (kinh bang), giúp đời (tế thế) bằng cách làm cho nhân dân sinh tụ phần thịnh (Thứ), dân giàu (Phú), dân được học hành biết lễ nghĩa liêm sỉ (Giáo).

Công thức "Thứ & Phú & Giáo" do Khổng Tử (551-479 TCN) nêu ra có tính kinh điển cho việc nhận thức vấn đề "kinh tế giáo dục" ở mọi thời đại, mọi quốc gia.

1.2. Phương Tây đề cập vấn đề kinh tế qua thuật ngữ "Economy" (tiết kiệm). Nhà chính trị có lý tưởng nhân văn phải hành động để nhân dân sản xuất (a) được nhiều và tiêu dùng (b) hợp lý, thực hiện hiệu số $a - b = m > 0$, đưa m vào tái sản xuất sao cho sức sản xuất ngày càng tiên tiến, quan hệ sản xuất ngày càng tiến bộ.

1.3. Các nhà duy tân Nhật Bản trên con đường học hỏi phương Tây đã thiết lập sự đồng dạng của hai khái niệm: **Economy = Kinh tế**.

1.4. Phương Đông và phương Tây đều có lời bàn xác đáng và về tác dụng của nhân tố con người đối với phát triển kinh tế. Từ xa xưa phương Đông đã có lời bàn về Thụ nhân (Trồng người), phương Tây từ thế kỷ 16 đến thế kỷ 18 có những công trình phân tích về giá trị sức lao động và hình thành quan điểm: *Sức lao động lành nghề là bội số của sức lao động giản đơn. Muốn có lao động lành nghề phải có sự đào tạo nghiêm cẩn.*

Các nhà chính trị lớn đều khẳng định: *Giáo dục vừa là mục tiêu vừa là sức mạnh của kinh tế. Đến lượt mình kinh tế phồn vinh là sự đảm bảo cho giáo dục phát triển có chất lượng.*

1.5. Tổ chức UNDP (Chương trình phát triển của Liên Hiệp Quốc) đề cập sự phát triển nhân văn (Human Development - HD) với việc khuyến cáo các quốc gia đo đạc được chỉ số phát triển con người (Human Development Index -HDI).

(*) PGS. TS. Học viện Quản lý Giáo dục và Học viện Chính trị hành chính.

HDI được tổng hợp qua ba chỉ tiêu:

- Chỉ tiêu T biểu thị tuổi thọ
- Chỉ tiêu K biểu thị cho thu nhập
- Chỉ tiêu G biểu thị cho học vấn

$$F(\text{HDI}) = f(T, K, G).$$

Nội dung sự phát triển ở mỗi quốc gia được bàn luận trên nhiều khía cạnh, song cái cốt yếu của nó là thực hiện sự phát triển theo HDI, đề ra biện pháp cải thiện HDI.

"**Thứ & Phú & Giáo**" ước mơ của Khổng Tử được thời đại lượng hóa bằng công thức:
HDI = $\sqrt[3]{T.K.G}$.

Vấn đề "Kinh tế - Giáo dục" đặt tiêu điểm ở chiến lược gia tăng và thực hiện hài hòa các nhân tố cấu tạo nên HDI; ở đó nhân tố giáo dục G được coi là chìa khóa thúc đẩy T và K gia tăng giá trị.

2. Quan điểm của Hồ Chí Minh về vấn đề "Kinh tế - Giáo dục" của đất nước trong kỷ nguyên mới

Là nhà chính trị văn hóa kiệt xuất, Hồ Chí Minh để lại di sản vô giá về "Kinh tế - Giáo dục" qua những lời bàn, sự chỉ dẫn hành động thực tiễn để giáo dục Việt Nam từ trạng thái chịu ảnh hưởng nặng nề của thực dân phong kiến thành nền giáo dục cách mạng góp phần đắc lực vào công cuộc giải phóng dân tộc và kiến thiết đất nước trong kỷ nguyên mới. Chúng tôi xin thu hoạch một số quan điểm của Người.

2.1. "Ra sức chống giặc dốt làm cho dân tộc Việt Nam trở thành dân tộc thông thái"

Hồ Chí Minh đưa ra lời kêu gọi ngày 20/10/1946 tại Hải Phòng khi đàm phán ở Pháp về (xem "Việt Nam chống nạn thất học" - NXB Giáo dục H.1980 tr.55). Đây là sự nối tiếp ý tưởng mà vị Chủ tịch nước đã khẳng định trong phiên họp đầu tiên của Hội đồng Chính phủ nước Việt Nam độc lập ngày 03/09/1945. Ở phiên họp này Người khẳng định "*Một dân tộc dốt là một dân tộc yếu*" (Toàn tập, tập 4, tr.8)

Đề ra những việc cấp bách cho Chính quyền Cách Mạng, Người lưu ý phải đồng thời thực hiện ba việc: *chống giặc đói, chống giặc dốt và chống giặc ngoại xâm*.

Người yêu cầu: giáo dục lại nhân dân để mọi người "*Sống dũng cảm, yêu nước, yêu lao động*" tránh được các thói xấu do chế độ cũ để lại là "*lười biếng, gian xảo, tham ô, sống phù hoa xa xỉ*". Sau này năm 1955, Người nhấn mạnh: "*Dốt thì đại, đại thì hèn. Vì không chịu đại, chịu hèn cho nên thanh toán nạn mù chữ là một trong những việc cấp bách và quan trọng*" (tập 8, tr.64).

Người khẳng định "*Dân cường thì quốc thịnh*", nhấn nhủ thế hệ trẻ: "*Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em*" (Thư gửi học sinh ngày khai trường năm học 1945/1946, (tập 4, tr.33).

Bức thư cuối cùng gửi ngành Giáo dục (15/10/1968) khi cả nước đang tiến hành cuộc kháng

chiến anh dũng chống lại sự xâm lược tàn bạo của đế quốc Mỹ, Hồ Chí Minh kêu gọi: *"Dù khó khăn đến đâu cũng phải tiếp tục dạy tốt và học tốt. Trên nền tảng giáo dục chính trị và lãnh đạo tư tưởng tốt, phải phấn đấu nâng cao chất lượng văn hóa và chuyên môn nhằm thiết thực giải quyết các vấn đề do Cách mạng nước ta đề ra và trong một thời gian không xa đạt những đỉnh cao của khoa học kỹ thuật"* (tập 12, tr.402).

2.2. *"Tôi chỉ có một ham muốn, ham muốn đến tột bậc là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành"* (tập 4, tr.161).

Đó là lý tưởng và hành động nhất quán của Hồ Chí Minh. Người đã yêu cầu các đồng chí của mình thực hiện như vậy trong công cuộc xây dựng cuộc sống mới.

Hồ Chí Minh đặt Quốc hiệu cho đất nước thời đại mới là Việt Nam Dân chủ Cộng hòa với mục đích đạt tới: *"Độc lập - Tự do - Hạnh phúc"*.

Người dựa vào triết lý chính trị Tam dân của Tôn Dật Tiên (Dân tộc độc lập, Dân quyền tự do, Dân sinh hạnh phúc), đặt vào hoàn cảnh Việt Nam, Người xác định mục tiêu tiến tới của đất nước: *"Chúng ta giành được độc lập rồi mà dân cứ chết đói chết rét thì tự do độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do của độc lập khi mọi người ăn no mặc đủ. Chúng ta phải thực hiện ngay"*:

- Làm cho dân có ăn
- Làm cho dân có mặc
- Làm cho dân có chỗ ở
- Làm cho dân có học hành

Cái mục đích của chúng ta đi đến là 4 điều đó" (Nói ngày 10/01/1946, tập 4, tr.162).

Sau này khi miền Bắc đã được giải phóng, Người xác định công việc chủ yếu của các cấp Đảng và Chính quyền. *"Chính sách của Đảng và Chính phủ là phải hết sức chăm nom đến đời sống của nhân dân"*:

- Nếu dân đói là Đảng và Chính phủ có lỗi
- Nếu dân rét là Đảng và Chính phủ có lỗi
- Nếu dân dốt là Đảng và Chính phủ có lỗi
- Nếu dân ốm là Đảng và Chính phủ có lỗi" (tập 7, tr.572)

Xin được thu hoạch về cụm từ *"Ai cũng được học hành"* mà Người đã nêu. *"Học hành"* theo nghĩa tổ chức - sư phạm đòi hỏi người thầy huấn luyện cho học sinh học và thực hành những điều học được. Điều này từng được Người nhấn mạnh: *"Học và hành phải đi đôi với nhau. Học mà không hành thì học vô ích. Hành không học thì hành không trôi chảy"* (tập 5, tr.235).

"Học - hành" theo nghĩa Kinh tế - Giáo dục đòi hỏi nhà chính trị tổ chức được nền giáo dục làm cho dân: *"Ai cũng được đi học", "Ai cũng học được", "Ai cũng có công ăn việc làm"* (Không thất nghiệp), đưa kiến thức vào cuộc sống để no cơm ấm áo, phát triển cộng đồng.

Một nền kinh tế giáo dục nhân văn phải giúp cho người dân gắn học vấn với công việc để tồn tại hạnh phúc trong xã hội không ngừng biến đổi.

Mùa xuân năm 1947, sau toàn quốc kháng chiến, về công tác tại tỉnh Thanh Hóa, Hồ Chí Minh yêu cầu chính quyền tỉnh Thanh Hóa thực hiện "vừa kháng chiến, vừa kiến quốc" với mục tiêu cụ thể:

"Làm cho người nghèo thì đủ ăn

Người đủ ăn thì khá giàu

Người khá giàu thì giàu thêm

Người nào cũng biết chữ

Người nào cũng biết đoàn kết yêu nước"

Người yêu cầu ngành giáo dục phải *"Sửa chương trình làm sao để học thì hành được ngay"*. Người khuyên: *"Kế hoạch phải thiết thực, chớ làm kế hoạch đẹp mắt, to tát mà không thực hiện được"* (tập 5, tr.60, 65).

2.3. *"Nếu có cán bộ tốt thì thành công tức là có lãi.*

Không có cán bộ tốt thì hỏng việc, tức là lỗ vốn"

Hồ Chí Minh trong khi chăm lo xây dựng nền giáo dục bình dân, đã rất chú ý đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao phục vụ các yêu cầu phát triển chế độ mới.

Ở nước ta, khi cách mạng thành công, phạm trù này được gọi là *"Cán bộ"*.

Trong tác phẩm *"Sửa đổi lối làm việc"* viết tại Chiến khu Việt Bắc năm 1947, Người đã xác định: *"Muôn việc thành công hoặc thất bại đều do Cán bộ tốt hoặc kém"* (tập 5, trang 240).

Đến năm 1950, trong Hội nghị tại Việt Bắc bàn về công tác huấn luyện và học tập, Hồ Chí Minh phân tích kỹ thêm: *"Nói đến Cán bộ trước hết vì Cán bộ là tiền vốn của Đoàn thể, có vốn mới làm ra lãi. Bất cứ chính sách công tác gì, nếu có cán bộ tốt thì thành công tức là có lãi, không có cán bộ tốt thì hỏng việc, tức là lỗ vốn"*.

(Bàn về công tác huấn luyện và học tập, tập 6, tr.45,53).

Hồ Chí Minh yêu cầu cơ quan phụ trách công tác huấn luyện cán bộ phải làm việc nghiêm cẩn, chớ có bời bác *"... Nếu ở trên bời bác thì càng xuống dưới càng sai lệch"*.

Cơ quan này như Hồ Chí Minh chỉ ra là người làm ra hàng *"Người làm ra hàng phải đúng với nhu cầu của người tiêu thụ. Nếu người ta cần nhiều xe mà mình làm ra nhiều bình tích thì hàng ế"*.

Hồ Chí Minh phê bình nghiêm khắc việc mở lớp lung tung trong huấn luyện. Người chỉ ra: *"Vì mở nhiều lớp nên thiếu người giảng, thiếu người giảng thì học viên đâm chán nản. Thiếu người giảng thì phải đi bắt phu, vì thế người đến giảng khi nào cũng hấp tấp, lướt qua lớp này một chút, lớp khác một chút như chuồn chuồn đập nước, dạy không được chu đáo. Thiếu người giảng thì thường khi phải "bị lỗ", người "bị lỗ" năng lực kém, nói sai có hại cho học sinh, nghĩa là có hại cho đoàn thể. Rốt cuộc chỉ tốn gạo mà học thì học táp nham"*. Hồ Chí Minh yêu cầu *"không được bừa xỉn trong công tác huấn luyện cán bộ"*.

2.4. Nhà trường Việt Nam

*"Dạy cho học trò biết yêu nước thương nòi
dạy cho họ có ý chí tự lập tự cường"*

Các nhà chính trị văn hóa lớn, khi bàn đến giáo dục, đều có các chỉ dẫn sâu sắc về cách vận hành nhà trường. Xuất thân từ một người thầy - thầy giáo Nguyễn Tất Thành, Hồ Chí Minh đã có những chỉ dẫn thật tinh tế về tổ chức công việc nhà trường mới.

Theo Người: *"Sự học tập trong nhà trường có ảnh hưởng rất lớn cho tương lai của thanh niên và tương lai của thanh niên là tương lai của nước nhà. Vì vậy cốt nhất là phải dạy cho học trò biết yêu nước thương nòi, dạy cho họ có ý chí tự lập tự cường, quyết không chịu thua kém ai, quyết không chịu làm nô lệ..."*.

Người nêu bốn việc quan trọng của nhà trường:

"Một là làm cho học sinh biết quý trọng sự cần lao

Hai là tập cho họ quen lao khổ

Ba là cho họ cái chí khí tự thực kỳ lực

(tự làm lấy mà ăn, không ăn bám xã hội)

Bốn là có ích cho sức khỏe của họ" (tập 5, tr.91-110, viết năm 1947).

Sau này ngày 31/12/1958 trong dịp đến thăm trường Chu Văn An (trường Bưởi cũ của Hà Nội), Hồ Chí Minh xác định: *"Trường học của ta là trường học xã hội chủ nghĩa trường học xã hội chủ nghĩa là thế nào? Nhà trường xã hội chủ nghĩa là nhà trường:*

- Học đi với lao động

- Lý luận đi với thực hành

- Cần cù đi với tiết kiệm" (tập 9, tr.295)

Cổ vũ cho các nhà trường thực hiện nguyên lý *"Nhà trường lao động"*, Hồ Chí Minh ngăn ngừa khuynh hướng thực dụng khi tiến hành hoạt động đào tạo.

Năm 1962 đến thăm Trường Vừa học Vừa làm Hòa Bình, một trường có nhiều thành tựu về giáo dục kết hợp với lao động sản xuất, Hồ Chí Minh lưu ý: đây là trường nông chứ không phải nông trường. Người xác định *"Trường học để đào tạo cán bộ chứ không phải là nông trường kinh doanh có lãi"* (tập 11, tr.133).

Hiểu rõ sức sống của nhà trường trong chế độ mới là thực hiện được việc dân chủ hóa quá trình giáo dục theo tinh thần kỉ cương, Hồ Chí Minh nhắc nhở: *"Trong trường cần có dân chủ. Đối với mọi vấn đề, thầy và trò cùng nhau thảo luận, ai có ý kiến gì đều thật thà phát biểu. Điều gì chưa thông suốt thì hỏi, bàn cho thông suốt. Dân chủ nhưng trò phải kính thầy, thầy phải quý trò, chứ không phải là cá đối bằng đầu"* (tập 7, tr.456).

2.5. "Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây

Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người"

Hồ Chí Minh nêu lời kêu gọi này vào ngày 13/9/1958 khi đến thăm lớp giáo viên cốt cán toàn miền Bắc đặt tại trường Bỏ tấc Công nông trung ương (ngày nay là Học viện QLGD). Thông điệp là sự kế thừa có chọn lọc quan điểm của hai nhà tư tưởng lớn thời Tiên Tần: Quản Trọng và Mặc Tử.

Quản Trọng (730 - 645 TCN) trong sách Quản Tử đã dâng kế sách cho Tề Hoàn Công:

"Nhất niên chi kế mạc nhi thụ cốc
Thập niên chi kế mạc nhi thụ mộc
Bách niên chi kế mạc nhi thụ nhân
Nhất thu nhất, hoạch giả cốc dã
Nhất thu thập, hoạch giả mộc dã
Nhất thu bách, hoạch giả nhân dã"

(Tính kế một năm trồng lúa

Tính kế mười năm trồng cây

Tính kế trăm năm trồng người

Bỏ một thu một, trồng lúa

Bỏ một thu mười, trồng cây

Bỏ một thu trăm, trồng người)

Mặc Tử (476 - 390 TCN) người sáng lập phái Mặc Gia khuyên nhà cầm quyền phải biết "yêu dân", "làm cho dân có lợi" (lợi vi bản).

Song cái hạn chế của Quản Trọng là kế sách trồng người của ông nhằm đem lợi ích cho quý tộc mà ông phục vụ, còn Mặc Tử tuy có lý tưởng làm lợi cho dân, song ông lại "Duy tâm", cầu trời và quỷ thần bằng quyền uy sẽ khiến bọn vua quan thực hiện chính sách biết thương dân.

Vượt khỏi lập trường "bá đạo" của Quản Trọng, sự "không tưởng" của Mặc Tử, Hồ Chí Minh yêu cầu tổ chức được một nền giáo dục thân dân cho đất nước Việt Nam thời đại mới.

Ngay sau khi nêu luận điểm "*Vì lợi ích...*", *Người có lời kêu gọi: "Chúng ta phải đào tạo ra những người công dân tốt, cán bộ tốt cho nước nhà. Nhân dân, Đảng, Chính phủ giao nhiệm vụ đào tạo thế hệ tương lai cho các cô, các chú. Đó là một trách nhiệm nặng nề, nhưng rất vẻ vang. Mong mọi người phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ"* (tập 8, tr.222).

2.6. "Sửa đổi chế độ giáo dục cho thích hợp với hoàn cảnh mới của nhân dân".

Hồ Chí Minh hiểu rõ tác động mạnh mẽ của giáo dục đến tiến trình phát triển kinh tế nhưng bằng sự trải nghiệm của một lãnh tụ dày dạn thực tiễn, Người biết không thể tiến hành việc này nóng vội được.

Hồ Chí Minh có lời khuyên cán bộ giáo dục khi miền Bắc vừa trải qua công cuộc kháng chiến chống Pháp: "*Kháng chiến phải mấy năm. Vội không được, giáo dục cũng phải theo hoàn cảnh, điều kiện. Phải ra sức làm, nhưng làm việc không được. Từ đây ra cửa thì thứ nhất là*

bước thứ nhất, thứ hai mới đến bước thứ hai, rồi thứ ba mới là bước thứ ba. Vội thì ngã, làm phải có kế hoạch có từng bước" (tập 8 tr.184).

Khen ngợi thành tích của giáo dục song Người đã dự cảm về các điều hình thức, phiên toái trong cung cách quản lý.

Ở bản Di chúc viết năm 1968 trước lúc đi xa, Người có lời ân cần căn dặn: *"Sửa đổi chế độ giáo dục cho thích hợp với hoàn cảnh mới của nhân dân"* (tập 12, tr.505).

Sự chỉ đạo nhất quán của Hồ Chí Minh là tổ chức được một nền giáo dục đem lại lợi ích thiết thực cho nhân dân, phù hợp với hoàn cảnh đất nước.

Hai mươi năm trước đó, năm 1948, Người góp ý với ngành giáo dục: *"Vùng nào còn sót nạn mù chữ thì các bạn cố gắng thi đua diệt cho hết giặc đốt trong một thời gian mau chóng. Vùng nào đã hết nạn mù chữ thì các bạn thi đua để tiến lên một bước nữa bằng cách dạy cho đồng bào"*.

- Thường thức vệ sinh để dân bớt đau ốm
- Thường thức khoa học để dân bớt mê tín nhảm
- Bốn phép tính để làm ăn có ngăn nắp
- Lịch sử và địa dư nước ta (vấn tắt bằng thơ hoặc ca) để nâng cao lòng yêu nước
- Đạo đức của công dân để trở thành người công dân đứng đắn (tập 5, tr.131).

Hồ Chí Minh yêu cầu các đồng chí của mình: Cái gì có lợi cho dân thì gắng làm, cái gì có hại cho dân thì hết sức tránh... Người xác định lý tưởng hành động đối với mọi người, đặc biệt với cán bộ giáo dục: *"Đại học chi đạo, Tại minh minh đức, Tại thân dân"* (tập 8, tr.215).

(Con đường học rộng lớn, đi trên con đường này phải có minh đức phải đem bản thân phục vụ nhân dân).

3. Quán triệt quan điểm Kinh tế - Giáo dục của Hồ Chí Minh vào sự nghiệp đổi mới

Gần bảy thập kỷ xây dựng nền giáo dục cách mạng dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh, đất nước ta dù trải qua bao cuộc chiến tranh khốc liệt, điều kiện cung ứng vật chất hạn hẹp song đã đạt được những thành tựu to lớn.

Báo cáo phát triển con người (HDR) năm 2011 do UNDP công bố cho thấy Việt Nam đã đạt số năm học trung bình cho người dân (Mean years of Schooling MSY) là 5,5 năm, số năm học kỳ vọng mà người dân Việt Nam có thể đạt tới theo trạng thái hiện nay (Expected Years of Schooling EYS) là 10,4 năm. Do tác động của giáo dục mà kinh tế và y tế có bước phát triển khá: Mặt bằng thu nhập bình quân tính theo sức mua năm 2010 đạt mức 2805 USD, đặc biệt tuổi thọ bình quân của người dân Việt Nam đạt mức 75,2 năm cao hơn mức trung bình của châu Á - Thái Bình Dương (72,4 năm) và mức trung bình thế giới (69,8 năm).

Công bố của Viện Thống kê (Tổng cục Thống kê) qua một đề tài nghiên cứu khoa học năm 2011 cho thấy tỉ lệ người biết chữ trong toàn quốc đạt 93,6%, tỉ lệ đi học của nhóm thanh thiếu niên từ 6 - 24 tuổi là 61,78%. Nhiều địa phương trước đây rất khó khăn cũng đang có động thái tích cực.

Địa phương	Tỷ lệ biết chữ (%)	Tỷ lệ đi học 6 – 24 tuổi (%)
Lai Châu	61,59%	58,85
Hà Giang	73,10%	57,66
Kon Tum	83,38%	68,14
Gia Lai	88,00%	64,43
Trà Vinh	86,42%	58,85
Sóc Trăng	83,63%	54,34
Cà Mau	96,63%	56,61

Tuy nhiên trong bối cảnh đất nước chấp nhận cơ chế thị trường, vấn đề kinh tế giáo dục đang có nhiều thử thách.

Giáo dục có nhiều lúng túng khi đồng thời phải thực hiện cả hai nhiệm vụ "Vi nhân - Vi phú". Sự đào tạo cũng còn nhiều nổi dở dang ngổn ngang trên mục tiêu tổng thể "Dạy chữ, dạy người, dạy nghề".

Một số cán bộ kinh tế có trách nhiệm quyết định việc đầu tư cho giáo dục chưa cung ứng kịp thời các nhu cầu của các nhà trường. Một số cán bộ quản lý giáo dục khi xây dựng chiến lược phát triển còn thiếu bao quát cả hai nhiệm vụ: "Nhân cách - Nhân lực". Đang có nhiều lo lắng về nạn hư học, bệnh từ chương và tiến trình đào tạo xa dần nguyên lý nhà trường lao động.

Quán triệt được các lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về phát triển giáo dục nói chung, đặc biệt là các vấn đề *Kinh tế - Giáo dục* nói riêng làm cho giáo dục vừa là mục tiêu vừa là sức mạnh của kinh tế, làm cho cơ cấu giáo dục đáp ứng tốt cả ba mục tiêu: *Dân trí - Nhân lực - Nhân tài*, làm cho nhà trường thực hiện tốt giáo dục cho mọi người, cho mỗi người, nhà trường vừa là "vàng trán" dẫn dắt trí tuệ nhân dân cộng đồng, vừa là nơi hòa hợp trái tim của nhân dân cộng đồng... luôn luôn là công việc cấp thiết để sự nghiệp đổi mới của đất nước đến thành công.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, t5,6,7,8,9,10,11,12, Nxb. Chính trị Quốc gia Hà Nội.
2. Tập thể tác giả (2000), *Danh nhân Hồ Chí Minh*, Nxb. Lao động Hà Nội.

ABSTRACT

MASTERING HO CHI MINH'S VIEW OF "ECONOMY-EDUCATION" IN THE PRESENT RENEWAL PROCESS

Ho Chi Minh, a distinguished cultural and political scholar, has left a priceless legacy of economics and education. In this article we apply his teachings of education development, especially those issues of economy-education, to making education both the goal and drive for economy. This is a crucial factor in renewing the country.